1893 - 1963
70-ий РІК ВИДАННЯ
І СЛУЖБИ СВОЄМУ
НАРОДОВІ ТА ПРАВДІ

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City 3, N. J.
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8740
— Тел. в Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXX. Ч. 220. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 19-го ЛИСТОПАДА 1963 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, NOVEMBER 19, 1963 No. 220. VOL. LXX.

ПРЕЗИДЕНТ УВАЖАЄ СПРАВУ ЗАТРУДНЕННЯ ВІТАЛЬНОЮ ПРОБЛЕМОЮ КРАЇНИ

ЗОРҐАНІЗОВАНЕ РОБІТНИЦТВО ПЛЯНУЄ ДОМАГАТИСЯ БІЛЬШИХ ПЛАТЕНЬ

Ню Йорк. — Президент Кеннеді 15-го листопада промовляв на Конвенції Американської Федерації Праці — Конґресу Індустрійних Організацій і заявив, що знайти для безробітних працю, — це тепер найважливіша проблема в цій країні, важніша навіть від закону про охорону громадянських прав. Забавова заля готелю Амерікана була вщерть набита 4,000 делеґатів і гостей, а крім того 1,500 осіб слухали мови Кеннеді при телевізійному апараті в сусідній залі готелю. Кеннеді сказав, що ЗДА пішли вперед за його президентури, але ще залишається багато зробити. „Я є тут, казав Президент, на те, щоб говорити про право кожного на працю, про право на те, щоб всі могли працювати, коли в цій країні є добробут. І це є дійсна проблема цього 1963-го року — право на працю". Президент вказав на те, що ще й тепер є високий відсоток незатруднених, і це є марнотравство, якого не сміємо толерувати. „Закон про охорону громадянських прав є важливий, але щоб можна було здійснювати той закон треба вільних варстатів праці". Освіта, — це ключ до того росту, але нащо вона здається, коли випускники шкіл не матимуть праці. Президент просив зорганізоване робітництво, щоб воно підтримало законопроєкт про зменшення податків, що скріпить економіку. Під час недільної перерви на Конвенції Американської Федерації Праці — Конґресу Індустрійних Організацій журналісти могли випитувати робітничих провідників в справі напрямних найближчої політики цієї найбільшої робітничої організації і ствердили, що робітничі спілки домагатимуться поважнішого збільшення заробітної платні в переговорах про нові контракти. Робітничі провідники твердять, що на основі урядових даних виходить, що пересічне збільшення робітничих заробітків в останніх роках є менше в порівнянні з тим, на скільки зростає продуктивність робітників. Статистичні дані говорять і про те, що прибутки працедавців рекордово збільшуються. Провідники Спілки Об'єднані Автомобільні Робітники оповідають собі дотеп, що компанія Дженерал Моторс складає гроші, щоб купити собі уряд ЗДА. Члени цієї робітничої спілки нарікають на те, що вони не дістають того, що їм належиться за виконану працю. Тому починає переважати переконання, що спілки повинні дбати в переговорах про більші заробітні платні, бо тоді робітники зможуть видавати більше грошей, що скріпить економіку та створить нові варстати праці і зменшить число безробітних, яке тепер є зависоке, бо виносить понад 5 відсотків всіх робітничих сил. Плянується в окремій резолюції домагатися збільшення заробітних платень.

НА КОНВЕНЦІЇ АФЛ - КІО У НЮ ЙОРКУ

Губернатор Ню Йорку Нелсон Рокефеллер у супроводі президента АФЛ - КІО Джорджа Міні (перший зліва) та президента Спілки Автомобільних Робітників Волтера Рутера під час відкриття Конвенції АФЛ - КІО в Ню Йорку. З правого боку внизу Дейвід Дюбински, президент Спілки Робітників Жіночого Одягу.

Конґрес домагається відплатної акції за сконфісковані в Арґентині нафтові компанії

Палм Віч, Флорида. — Президент Кеннеді мав в дні 18-го листопада обговорити справу конфіскати американських нафтових компаній арґентинським урядом, бо на Флориду мав прибути арґентинський віце-президент Карльос Г. Перетте, який мав промовляти на прийнятті Міжамериканського Пресового Товариства. Але Перетте не приїде, бо має інші урядові обов'язки. Сподіваються, що президент Кеннеді займе становище до подій в Арґентині в якійсь промові на Флориді, бо він мав в понеділок виголосити кілька промов. Білий Дім спокійно прийняв вістку про те, що арґентинський уряд сконфіскував нафтові корпорації американських фірм. Уряд чекає, що вирішить арґентинський уряд в справі відшкодовання для американських фірм. І республіканські й демократичні члени Конґресу домагаються припинення американської допомоги Арґентині. Сенатори заявляють, що арґентинський уряд не мав права уневажнювати контракти, які були законно заключені з попереднім урядом. 15-го листопада арґентинський уряд видав декрет про те, що уневажнюються всі нафтові контракти з чужими компаніями, в тому і з американськими. Уневажнено 14 контрактів, в тому 10 в справі продукції і 4 в справі нових дослідів і пошукувань. Уневажнені ті контракти, що їх був заключив колишній президент Артуро Фрондізі, бо їх визнав уряд теперішнього президента д-ра Артура Іллії за незаконні. В повідомленні про скасування контрактів нічого не говориться про відшкодовання. Але повідомляється про найменування окремого прокуратора, який має відзискати ті втрати, які держава мала мати внаслідок цих контрактів. Ті втрати мали бути внаслідок нераціональної експльоатації нафтових піль, недостатніх можливостей магазинування та неплачення податків.

● **Головний лікар ЗДА** д-р Лютер Л. Террі, промовляючи на зборах Американського Товариства Публічного Здоров'я, казав, що відомий порошок до нищення всяких інсектів (блощиць, караканів, мурашок) якимсь дивом дістався до води в океанах, і його найдено в рибах, зловлених коло Японії та біля Ісляндії, а також в рослинах, що ростуть у водах Арктики.

ПАПА ПАВЛО VI ВІТАЄ „МОВЧАЗНУ ЦЕРКВУ, ЯКА В СЛЬОЗАХ ЧЕКАЄ СВІТАНКУ КРАЩИХ ДНІВ"

Рим. — Беручи участь в архиєрейській Службі Божій, що була відправлена у візантійському обряді в неділю 17 листопада в римокатолицькій церкві св. Климента в Римі, Папа Павло VI висловив свою любов і єдність із „мовчазною Церквою" на Сході Европи, тією Церквою, яка за його словами „в мовчанні і сльозах очікує світанку кращих днів". В політичних колах вважають цей виступ Папи Павла VI найсильнішою змістом декларацією у відношенні до католицьких Церков і їх вірних під комуністичними режимами на Сході Европи. Водночас із цим підкреслюють, що у своїй заяві Папа Павло VI перефразував визнання „Мовчазна Церква", що його застосував ще Папа Пій XII, згадуючи переслідуваних комуністичними режимами християн. Після смерти Пія XII офіційні ватиканські чинники перестали цього визначення вживати. У виголошеній під час Служби Божої проповіді Папа передав вітання усім католикам східніх обрядів, як також тим „відокремленим братам" що хоч і не перебувають під зверхністю римських Пап, але ж належать до стародавніх і світських християнських спільнот, які заслуговують на пошану і на найкращі сподівання Католицької Церкви. Усім єпископам, священикам і вірним тих Церков на Сході Европи Папа передав побажання витримати у вірі і в надії. Під час Богослуження, що було пов'язане із 1 100-літтям слов'янських апостолів св. св. Кирила і Методія, Папа Павло VI виголосив староцерковною слов'янською мовою слова „Мир вам" і „Благословення Господа з усіма вами". В Богослуженні брали участь єпископи і священики східніх обрядів, в тому теж й із ЗДА.

Папа настоює на приспішенні нарад і рішень Вселенського Собору

Рим. — Папа Павло VI головував в минулу суботу 16 ц. м. на нараді, в якій взяли участь 13 кардиналів, що становлять президію Вселенського Собору Католицької Церкви, 4 кардинали - координатори і голови всіх Комісій Собору. Папа вимагав, щоб перед закриттям цієї сесії Собору, яке має відбутись 4 грудня ц. р., були прийняті деякі конкретні рішення, щоб світ знав і бачив, що „щось сталося". Вже кілька тижнів тому Папа настояв, щоб найважливіша Теологічна Комісія сходилась частіше і нараджувалась за кожним разом довше. До цього часу на Соборі переведено багато пробних голосувань і голосувань над принципами різних глав декрету „Про Церкву". В дебатах і голосуваннях виявилась більшість поступового крила учасників Собору, яке особливо вимагає деякої децентралізації у внутрішньому управлінні Католицької Церкви із звуженням прерогатив Курії, створенням поза нею постійної єпископської колегії та переданням більших прав епархіяльним єпископам. Реформа Богослужби, введення нового календаря, ревізія відношення до членів Християнських — але не Католицької — Церков, справа вини за розп'яття Христа, вживання народних мов у деяких церковних відправах і при уділюванні Тайн, користування модерними засобами комунікації і т. п. важливі зміни — були вже дебатовані і вимагають остаточного сформування та вирішення на цій другій сесії Другого Ватиканського Собору.

ЗВІЛЬНЕНИЙ БАРҐГОРН НЕ ЗНАЄ ПРИЧИНИ ЙОГО АРЕШТУВАННЯ

Москва. — В минулу суботу 16 ц.м. совєтський уряд звільнив американського професора Фредеріка Барґгорна, арештованого 31 жовтня ц.р. на вулиці якогось грузинського міста — чи може, за іншою вісткою, у Москві, на вулиці, після виходу з готелю. Совєтський міністер закордонних справ Андрей Громико викликав був до себе американського шарж д'аффер Волтера Штесселя і заявив йому, що Совєти рішили звільнити професора Барґгорна з уваги на „особисте стурбування" президента Кеннеді, дармащо слідство нібн „доказало", що Барґгорн займався „шпигунською роботою". Все ж, заявив Громико, совєтський уряд рішив звільнити Барґгорна і негайно видалити його з СССР. Хоч Громико обіцяв названому американському дипломатові, що представник американської амбасади зможе розмовляти з Барґгорном перед його виїздом з СССР і назначив побачення на летовищі на год. 5:30 по пол. московського часу, проте Барґгорна відвезено під сильною поліційною ескортою на летовище, посаджено в англійський джет і вислано з Москви вже о год. 4:15. У тому самому часі на летовищі було кілька членів американської амбасади, бо саме тоді вернувся літаком із Копенгаґену амбасадор Фой Колер, проте ніхто з них не знав, що в іншому місці летовища виправляють з Москви проф. Барґгорна. Цей останній прибув вечером того самого дня до Лондону змарганий і нервовий, але зрештою здоровий, переночував в одного з членів американської амбасади, особистого приятеля, і наступного дня відлетів до ЗДА. Прибувши сюди в минулу неділю — проф. Барґгорн негайно подався з Ню Йорку до Ню Гейвену, осідку Єйлського університету, де він є головою відділу совєтських студій. Він заявив, що про своє звільнення дізнався був за дві години перед відвезенням його на летовище. Зрештою, проф. Барґгорн відмовився говорити з журналістами у Ню Йорку, а дав окрему пресову конференцію у Ню Гейвені. „Мабуть ніколи не знатиму, чому совєтський уряд рішився перевести те діло (арештування його)" — заявив проф. Барґгорн перед журналістами в Ню Гейвені. Він не хотів виявити, де саме його арештовано, де перебував у в'язниці та які були умови його в'язнення, заявивши, що він ще дуже втомлений та мусить спершу познайомитись з поглядами на цю справу і бажаннями державних чинників. Він ствердив, що, бувши вже раніше кількакратно в Совєтах, він знав про совєтську шпигуноманію та цим разом спеціяльно берігся, щоб не викликати підозри: він нікого приватно не відвідував, з совєтськими жінками не заміняв більше, як кілька слів, не мав з собою ніколи фотоапарату. Про свою ціль — збирати матеріяли до наступної своєї книжки про совєтську систему — він заздалегідь повідомив совєтські власті і різні університети в СССР і коли він дістав візу, то виходило — казав Барґгорн — що совєтські власті не противляться цілям його подорожі. Але — заявив проф. Барґгорн — „у совєтській системі можна людину запідозріти в шпигунстві навіть тоді, коли вона йде вулицею", особливо, коли підозрівається, що вона вороже наставлена до совєтського режиму. Проф. Барґгорн заявив, що все ж, не зважаючи на свій сумний досвід, він „не втратив оптимізму щодо майбутности совєтського народу та можливости покращання на далеку мету американсько-совєтських взаємин". Але тут же проф. Барґгорн добавив, що в Совєтах нема ніякого зрозуміння для свободи людини і людських прав. Напередодні звільнення проф. Барґгорна відбулось в Москві парадне прийняття з нагоди 30-ліття визнання совєтського режиму Америкою, але американська амбасада збойкотувала ту імпрезу. Большевицькі вожаки були тим бойкотом та гострою реакцією американського громадянства очевидячки заскочені і збентежені. Члени совєтської амбасади у Вашинґтоні бідкали, що „один інцидент не повинен впливати на совєтсько-американське наближення". Проте, за газетними вістками, відкликані Америкою внаслідку арештування Барґгорна переговори про новий культурний обмін, які мали розпочатись у вівторок 19 ц.м., ледви чи почнуться вже в цьому році, хоч Америка рішена перевести їх. Вся західньо - европейська преса оцінює арештування і звільнення проф. Барґгорна, як велику совєтську компромітацію та перемогу сильної американської реакції на ту совєтську провокацію.

Айзенгавер пропонує забрати шість американських дивізій з Европи

Вашинґтон. — Колишній президент Двайт Д. Айзенгавер заявив у телевізійному інтерв'ю, що ЗДА повинні взяти з Західньої Европи 5 дивізій із усіх шістьох, але „не зменшувати свого зобов'язання обороняти Европу". На думку колишнього президента положення в Европі значно змінилося від 1951-го року, коли ЗДА почали були скріплювати свої збройні сили в Европі. Тепер країни Західньої Европи мають сильні й здорові економіки, мають збалянсовані бюджети, а деякі з них навіть запаси золота, і тому вже найвищий час, щоб вони самі більше витрачали на свою оборону.

Джевітс передбачає, що Ніксон буде кандидувати, якщо б його найменували

Ню Йорк. Сенатор республіканець Джекоб К. Джевітс заявив в радіовій програмі, що колишній віце - президент і кандидат на президента в 1960-му році Ричард М. Ніксон погодиться кандидувати на президента ЗДА в 1964-му році, коли побачить, що є вигляди на його номінацію. На думку сенатора Джевітса Ніксон зможе перемогти демократичного кандидата — теперішнього президента Кеннеді. Сен. Джевітс підтримує кандидатуру нюйоркського губернатора Нелсона А. Рокефеллера. Його заяву в справі Ніксона уважаються в в політичних колах за передбачення, що прихильники Рокефеллера підтримають на Конвенції Ніксона, коли не вдасться нюйоркському губернаторові перемогти сенатора Беррі Ґолдвотера.

Американські католицькі єпископи за рівні права для негрів

Вашинґтон. — Американські католицькі єпископи, які тепер є на Вселенському Соборі в Римі, видали через свій секретаріят Крайову Католицьку Добродійну Конґреґацію у Вашинґтоні, спільну заяву, в якій закликають американців працювати в тому напрямку, щоб „мільйони наших братів - громадян негритянської раси" могли користуватися повними правами цієї країни. В заяві говориться про те, що першим кроком у відношенні до всіх людей — повинна бути рівність, без огляду на расові різниці. Що трактується тепер різно людей, кажеться в заяві, то це дісться тому, що люди забули про Бога та керуються матеріялізмом. Ми затратили той погляд на людину, яким на неї дивиться Бог, пишеться в заяві.

В Ню Йорку відбулося віче в справі виховання молоді

Ню Йорк. — В неділю, 17 листопада о год. 1:30 по полудні тут у приміщеннях Народного Дому відбулося віче в справі шкільного і позашкільного виховання молоді. Віче зорганізував місцевий Комітет Об'єднаних Організацій при співпраці „Самопомочі" і молодечих організацій, а проводила ним президія з проф. д-р Едвардом Жарським на чолі. Ділову частину віча, в якому взяло участь коло 200 осіб, попереджено концертовою частиною з виступами хору капелі бандуристок місцевого Осередку СУМА та оркестри Українського Музичного Інституту. Відкрив віча мґр. Іван Базарко, а основну доповідь про світла й тіні теперішнього стану виховання нашої молоді виголосив інсп. Іван Василишин. Після доповіді була жива дискусія. Закінчено віче схваленням відповідних резолюцій.

Британія ставить три передумови для переговорів із СССР

Лондон. — Новий британський міністер закордонних справ, Р. А. Батлер, виступивши в минулу п'ятницю 16 листопада вперше перед палатою громад у цьому своєму новому характері (раніше Батлер був віце - прем'єром і міністром внутрішніх справ) заявив, що потрібні „три передумови найвищого роду" для будь - яких переговорів з Совєтським Союзом. За першу передумову Батлер вважає виключення, щоб будь - яке порозуміння з СССР послабило теперішню рівновагу збройних сил у некористь Заходу. Друга передумова така, що ніякі переговори Заходу з СССР не можуть послабити внутрішньої згоди між західніми альянтами. Врешті як третю передумову Батлер визнав конечність, щоб Совєти зрозуміли, що Західній Берлін становить „життьовий інтерес" Заходу, який вимагає права самовизначення для східніх німців. Батлер признав, що дехто взагалі вважає за річ небезпечну переговорювання з Совєтами. Воно може бути небезпечне тоді, коли б західні альянти говорили різними мовами, але при їхній однозгідності гнучкість тактики із зберіганням збройної сили непослабнутою не може пошкодити Заходові. За головну причину совєтської „примирливости" Батлер вважає господарські трудноші в СССР і конечність прикласти більшу увагу продукції ужиткових предметів. Перед своїм виступом в парляменті, що його англійська преса оцінює дуже позитивно, Батлер мав довгу розмову з американським спеціялістом совєтських справ Лювеллином Томпсоном.

22 африканські міністри закордонних справ радять про Північну Африку

Аддіс Абеба. — Від п'ятниці 15 листопада ц.р. у столиці Етіопії відбувається конференція 22-х міністрів закордонних справ з усієї Африки (за вийнятком „білого" Південно-Африканського Союзу) для справи конфлікту між Альжиром і Марокко. Етіопський король Гайле Селяссі у вступній промові закликав учасників конференції ставитись до кожного внутрішньо - африканського конфлікту, як до „родинної справи". Головою конференції є Дуду Тіям, сенегальський міністер закордонних справ. Покищо обидві сторони — альжирська й мароканська — стоять на своїх давніх становищах: Альжир оскаржує Марокко у збройній агресії, а Марокко закидає Альжирові, що той перший втягнув у їхній кордонний спір „третю країну", члена Організації Африканської Єдности, натякнувши таким чином на Об'єднану Арабську Республіку. Альжир і Марокко зобов'язались 30 жовтня ц.р. в Бамако, Малі, до військового перемир'я та погодились віддати свій спір на розгляд пленарної конференції Організації Африканської Єдности.

„Тризуб" переміг „Чорноморську Січ" 3:0 УСК сягає по чемпіонат Ліґи

„Тризуб", Філядельфія, виграв минулої неділі, 17 листопада, мистецькі змагання Американської Футбольної Ліґи з „Чорноморською Січчю" з Нюарку вислідом 3:0. Ця зустріч двох українських клюбів відбулася у Філядельфії, а відплатні змагання призначені вже на наступну неділю в Нюарку. У завзятій, але чистій грі „Тризуб", який має вигляди здобути четвертий раз першість Ліґи, мав перевагу над менше досвідченою одинадцяткою „Чорноморської Січі", яка старається здобути третє місце Ліґи та право на вхід до запляннованої найвищої кляси футболу на Сході ЗДА. У першій півгрі „Тризуб" сильно обстрілював ворота „Січі", в яких понисувався Голуб. Перші ворота впали щойно в 44-ій хвилині зі стрілу. В. Чижовича після гарної акції нападу „Тризуба". В другій, більше вирівняній половині здобули ворота В. Чижович і Н. Муміс. „Чорноморська Січ" грала ці змагання з двома юнаками на місцях контуженого Синлика і Дутри.

УСК, Ню Йорк, переміг минулої неділі 4:1 дружину „Дойч-Унґарн" і висунувся в показнику „Великої Десятки" Німецько - Американського футбольного Союзу на друге місце. Досі УСК має чотири виграні і дві нерішені, які дають в сумі 10:2 точок і відношення воріт 17:5. На першому загроженому УСК-ом місці стоїть італійська дружина „Джуліяна" з точками 11:5 при двох грах більше від УСК-у. У минулонедільних змаганнях УСК значно переважав противників, але закріпив свою перемогу щойно в другій півгрі. Ворота для УСК-у здобули: Мулвой у 7-ій хвилині гри, та Прендерґаст 2 і Сметгирст 1 в другій півгрі.

Молоді Футболісти „Чорноморської Січі" Нюарк, здобули остаточно в своїй групі Ліґи Учнів перше місце вже сьомою перемогою сезону. Вони перемогли учнів дружини „Джоя" 3:0 і їм залишилися ще тільки одні — восьмі змагання, вислід яких не матиме вже впливу на їх першість. Ворота для „Чорноморської Січі" здобули: Чапля 2 і Савицький 1.

У Ляосі проголошено знову перемир'я

Вієнціян. — Командант державної невтральної армії ген. Конґ Ле і командант комуністичної армії руху Патет Ляо ген. Сінґкапо Чункамані стрінулися в т. зв. кітловині Жарр, де кількакратно розпалювались бої між трьома існуючими в Ляосі окремими арміями: комуністичною, невтральною і правою прозахідньою генерала Фумі Носована. Конґ Ле і Чунрамані рішили після 90-хвилинної розмови проголосити перемир'я та щотижня стрічатися для вирішування актуальних спірних справ. Однак лідер комуністичного руху Патет Ляо, князь Суфановонґ, один з віце - прем'єрів невтрального коаліційного уряду в Ляосі, жадає, щоб війська правого генерала Носована відійшли взагалі з кітловини Жарр. У тій нараді невтрального і комуністичного ляоських військовиків брали участь також представники Британії і Совєтів, які були спонзорами минулорічної Женевської конференції, на якій визнано незалежність, неподільність і невтральність Ляосу. Ляоський прем'єр Суванна Фума був недавно в Москві і Лондоні і скаржився, що після більше року від того Женевського рішення комуністи не розв'язали своєї армії та не перестали воювати проти того коаліційного уряду, в якому вони самі беруть участь. Справа скомплікована тим, що між Москвою і Пейпінґом настала ворожнеча, а Пейпінґ безпосередньо помагає Північному В'єтнамові, який з черги активно помагає ляоським комуністам.

● **Апеляційний суд** у Філядельфії відкинув просьбу адвоката совєтського шофера Ігора А. Іванова, щоб звільнити з тюрми цього совєтського шпигуна за кавцією $50,000. Іванов заарештований 28-го жовтня за шпигунство разом із інженером Дж. В. Бутенком.

В АМЕРИЦІ

● **З близьких кол** до Білого Дому повідомляють, що пані Кеннеді збирається брати живу участь у виборчій кампанії найближчого року та буде їздити разом із Президентом, оскільки їй на це дозволять обов'язки матері. Під час кампанії в 1960 році вона не брала участи, бо була вагітною і в листопаді того ж року народила сина — Джана молодшого.

● **Віце-президент** Ліндон Б. Джансон, промовляючи на прийнятті в Дні Джеферсона-Джексона в Беверлі Гіллс, Каліфорнія, казав, що Республіканська партія „живе тільки поглядом в минуле", і не знає, що дістється тепер, ані не думає, що нас чекає в майбутньому. Обидві партії є патріотичні, тільки демократи дивляться вперед, а республіканці взад.

У СВІТІ

● **Індійський прем'єр Джавагарлал Неру** скінчив 74 роки життя. Приявні на прийнятті з цієї нагоди ствердили, що Неру сильно подався на тілі й дусі, пригнічений і немічний. Здогадуються, що Неру хоче призначити в уряді більшу ролю своїй доньці Індірі Ганді: вона приятелює з комунофілом, кол. військовим міністром Крішною Меноном і її прихід до влади скріпив би „лівих" в уряді Індії.

● **У Греції** все ще є 979 комуністичних в'язнів з часу громадянської війни 1944 - 50 р.р. Всі ті комуністи були засуджені судами або за вбивство, або за підбурювання проти державної влади або за шпигунство. Новий уряд задумує кількасот комуністичних в'язнів звільнити умовно, піддавши їх на час 5-х років під поліційний догляд.

● **Єпископ Фултон Шін** з Ню Йорку, який перебуває в Римі на Вселенському Соборі, вказав на той Собор і на Об'єднані Нації, як два наявні докази, що теперішній світ скорчився і що треба дивитися на нього, як на одну країну.

● **Свині в совєтських колгоспних хлівах** кормляться шоколядовими відпадками з одної фабрики солодощів, а самі хліви огріваються спалюванням пошкоджених — вже в продукції — дитячих іграшок — твердить совєтська преса. „Свині дуже раді таким станом — твердять московські „Ізвестія" — але діти не мають причини радіти".

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.5;0 three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Республіканські кандидати

Коли з початком цього місяця нюйорський губернатор Нелсон А. Рокефеллер проголосив себе кандидатом у президентських виборах в наступному році, ніхто не здивувався, бо було давно відомо, що він тільки з тактичних мотивів відтягає офіційне виявлення цієї своєї амбіції. Рокефеллер розпочав негайно кампанію у правиборах в стейті Ню Гемпшир, які традиційно є ніби авторитетним мірилом майбутнього успіху переможного в тих виборах кандидата — на партійній конвенції. Таким чином Рокефеллер має перед собою три іспити: в нюгемпширських правиборах, на конвенції Республіканської партії і — якщо дістане там номінацію — у загальнокрайових виборах на президента.

І на республіканській партійній конвенції і в змагу за вступ до Білого Дому шанси Нелсона А. Рокефеллера — бодай покищо, в теперішній коньюнктурі — далеко не світлі. В усіх газетних опитах щодо популярности потенціяльних кандидатів Республіканської партії на першому місці все ще стоїть сенатор Беррі Ґолдвотер. Таємницю його популярности пояснюють не тільки особистим „шармом" Ґолдвотера, але й тим, що він — повна антитеза президента Кеннеді, як людини і політика. Тому, коли вже через три роки після перебрання влади Джаном Ф. Кеннеді відчувається прикметний для американців гін до „зміни", то цю зміну ґарантує радше Ґолдвотер, аніж Рокефеллер, який, стоячи на лівому, ліберальному крилі Республіканської партії, не далеко відбіг від головних політичних напрямних нинішнього демократичного режиму. Якщо республіканцям всміхається вперше перебрати від демократів „білі голоси" консервативного Півдня з уваги на тісне пов'язання боротьби за повну інтеґрацію негрів з іменами обох Кеннеді — Президента і його брата Роберта, ґенерального прокуратора, — то таке „завоювання" Півдня реальніше з кандидатурою Ґолдвотера, як Рокефеллера. З другого боку, керівники Республіканської партії, а між ними особливо Д. Д. Айзенгавер, дуже неохоче бачили б в особі партійного кандидата на пост президента ЗДА — яскравого репрезентанта чи то правого консервативного чи лівого ліберального партійного крила.

Тому проголошення кандидатури Нелсона А. Рокефеллера не викликало радости й однодушного схвалення в республіканських рядах. Навпаки, виразно відчувається холодне - стримане становище партійної верхівки, з якої до цього часу ні один видатний представник не заанґажував себе виразно й без відклику по стороні нюйоркського губернатора. Його розвід і після того одруження з розведеницею завдали його популярності куди важчого удару, як цього він сподівався. Правда, Нелсон А. Рокефеллер дав себе вже пізнати, як людина надзвичайно енерґійна, вперта, послідовна й роботяща. Він має також за собою — крім згаданих особистих прикмет і всебічного державницького досвіду — ще той атут, який у чималій мірі допоміг Кеннеді перемогти Ніксона: приналежність до найбагатших в гурті мільйонерів.

Найкращим доказом того, що на республіканській конвенції може вринути несподівано така третя кандидатура, про яку тепер не чути, є названня раптом прізвища сенаторки Марґарет Чейз Смит, першої жінки в американському Сенаті, колишньої конґресменки, діячки, що втішається великою повагою в американському політичному світі. Несподівана поява її прізвища є дуже симптоматичною щодо непевности і неясности республіканських кандидатур. Ричард Ніксон знову заперечив, що він кандидуватиме на будь-яке державне становище, застерігши собі ролю „конструктивного критика". Згадується також прізвище Генрі Кебота Ладжа, амбасадора ЗДА в ОН за Д. Д. Айзенгавера, кандидата на віце-президента, тепер амбасадора в Південному В'єтнамі.

Але це — газетні комбінації. Самі кандидати не зголошуються, мабуть, здаючи собі справу з того, що кандидувати в 1964-му році проти кандидатури Дж. Ф. Кеннеді — страшенно ризиковно.

Справа проф. Барґгорна

Арештування професора Єйлського університету Фредеріка С. Барґгорна в СССР під закидом „шпигунства" несподівано стало знаменитою показовою лекцією для всіх ентузіястів „культурного обміну" з Совєтським Союзом. Як на глум, сам проф. Барґгорн упав жертвою того „культурного обміну", співпрацюючи з Державним Департаментом у виготовленні програми обміну професорами й студентами. Тепер поїхав він до СССР, як турист і наприкінці своєї 4-тижневої подорожі — зник. Коли ж большевики звільнили проф. Барґгорна після 17-ох днів в'язнення — то зробили це виключно під тиском збоку американської і взагалі всієї західньої публічної опінії та внаслідку сильної постави, що її зайняв Президент. Виявилося ще раз, що коли вжити гострих засобів, — то Москва негайно поступається. Очевидно, „інцидент" з проф. Барґгорном не закінчився з моментом його звільнення. Залишається в силі сумнів, висловлений президентом Кеннеді, що ледве чи можливий будь-який „культурний обмін", коли американські професори, які виїздять до СССР, наражені на арештування під будь-яким закидом і ув'язнення без належної їм правної оборони.

Але „нема нічого злого, що б не вийшло на добро". Большевики ще раз перетягнули струну. Виявилося знову, що не є правдою, начебто кожний свій крок большевики докладно плянують, передбачаючи всі його наслідки. Коли б так було, то вони не висилали б якраз у той самий час до Америки 16-ох інтелектуалів під проводом президента Медичної Академії проф. Ніколая Блохіна. Членам цієї групи не дуже приємно, коли — приїхавши до Америки — вони знайшли тут раптом закритими перед собою двері всіх тих університетів і установ, де їх мали приймати. Обурення, що його викликало в усій Америці арештування Барґгорна, одним махом вимазало увесь „дух Москви", що його большевики розреклямували після підписання атомового договору. Давно вже американські газети не вдаряли в такий гострий антисовєтський тон, як тепер, і то навіть такі назагал „співіснувальні", як, наприклад, „Ню Йорк Таймс". У коментарі цієї газети про арештування проф. Барґгорна, називається ту подію „варварським актом", „плянованою провокацією", ділом, „доконаним у сталінській традиції" і „шантажем".

Звільнення проф. Барґгорна не з'ясовує тайни його арештування. Було б зрозуміло, коли б вони хотіли зірвати взагалі „культурний обмін", переконавшись, що хоч вони, большевики, мають у тому обміні куди більшу, як американці, свободу рухів, проте просочування ідей і інформацій з „імперіялістичної" Америки далеко загрозливіше для комуністичного дурману в СССР, аніж вплив совєтських ансамблів, груп і окремих туристів на американське громадянство. Якщо дійсно Хрущов і його кумпани рішили зірвати той „культурний обмін", затіснити залізну заслону й завернути до традицій холодної війни, то це бодай було б логічним висновком з продовжуваної ними тієї політики, яка не має нічого спільного з поняттям „співіснування".

Не вміщається в поняття „співіснування" й совєтська шпигуноманія. Чи Хрущов дійсно вірить, що проф. Барґгорн був американським шпигуном, чи арештування його було тільки провокаційним трюком — воно зробило добре діло, ще раз виявивши дійсне, варварське обличчя тієї большевицької системи, з якою деякі західні фантасти раді „співіснувати", замість пляново підготовляти її знищення, замість орієнтуватися на ворогів російського імперіялізму й большевицької системи.

Слава Стецько

АНТИКОМУНІСТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ В САЙҐОНІ

IX Конференція Антикомуністичної Ліґи Азійських Народів (АПАКЛ) відбувалася цього року від 24 до 31-го жовтня в Сайґоні, де й міститься Секретаріят Ліґи. Темою конференції були московсько - пейпінґський конфлікт і стратегія антикомуністичної боротьби.

В конференції взяло участь понад сто делеґатів і обсерваторів. Через свої делеґації були заступлені країни: Австралія, національний Китай, Гонґ-Конґ, Іран, Японія, Йорданія, Північна Корея, Малайзія, Нова Зеляндія, Північне Борнео, Філіппіни, Сінґапур, Туреччина, Тайленд та В'єтнам. У ролі обсерваторів виступали делеґати від Антибольшевицького Бльоку Народів (АБН), АЦЕН (Есемблі Кептів Нейшенс), Чіле, Фрі Песіфік Ассосіейшен, Індії, Італії, Ляосу, Ливану, Ліберії, Савді Арабії, Америки і Західньої Німеччини. Особливо сильні чисельно були делеґації китайців, філіппінців, корейців і самих в'єтнамців. АБН заступали п-і Слава Стецько і п. Міхаїл Альчібая.

Делеґатів на летовищі зустрічали міністер закордонних справ Південного В'єтнаму Труонґ Конґ Куу, голова конференції Тран Ле Кванґ, генеральний секретар Ву Нґок Тру, голова Фрі Песіфік Ассосіейшен Жеґер, міністер цивільної акції Нґо Тронґ Гю і група парляментаристів.

Делеґація АБН брала активну участь в пленарних сесіях і в комісіях. На пленарній сесії доповідь від АБН виголосила Слава Стецько. У політичній комісії наша делеґація внесла через турецьку делеґацію резолюцію — за розподіл російської імперії на самостійні національні держави.

Турки поставилися до наших проблем надзвичайно прихильно. Головою їхньої делеґації був сенатор Феті Теветоґлю, який є головою турецької делеґації в НАТО, а його заступником був Кван Чевік. Це молодий турецький націоналіст, повний запалу й посвяти. Подібну поставу зайняв був австралійський делеґат п. Яворський.

Проти резолюції АБН, як звичайно, опонував представник АЦЕН, Сідзікавскас. Його аргументи були такі: „Ми не можемо виступати публічно за самостійність народів в СССР, бо нас фінансово підтримує Державний Департамент, а він — лише за самостійність сателітів"; „балтійські країни є ще визнані, отже позиція наша інша"; „такої держави, як Словаччина, ніколи не було, я мушу бути солідарний супроти моїх колеґ з АЦЕН" і т. д.

Пані Лябен, французька соціялістка, почувши зміст нашої резолюції, не могла спокійно всидіти: зараз же покликала до себе „представника" Чіле — Летеле, щоб через нього почати кампанію. Вона сама поставила лише одно питання сенаторові Теветоґлю: „Хто є автором резолюції?" На це сенатор спокійно відповів голові комісії: „Я ставлю резолюцію, і за зміст її я відповідаю". На це Летеле крикнув: „А що з Вірменією, ви на це згідні?" (з відновленням самостійности Вірменії). „Так, я Вірменію поставив на список!"

Але до головної атаки приступив п. Летеле щойно на черговому засіданні комісії, через три дні. Його ціллю було було змобілізувати китайців проти резолюції, мовляв, „це — тотальний поділ Росії (в резолюції була мова про імперію, а не етнографічну Росію), це може погано відбитися на китайцях, бо Китай це теж імперія". Китайці відповіли мовчанкою. П. Летеле плакав над „бідним, гнобленим" російським народом, а коли голова комісії, кореєць Донґ Ио Кім, заявив, що подібного змісту резолюцію вже прийнято в Токіо і на Філіппінах, п. Летеле сказав, що є зайвим повторювати її.

Турецький делеґат п. Чевік поставив питання: чому християни хрестяться кожного дня, чому комуністична пропаґанда безперервно повторює ті самі гасла, чому Ліґа відбуває кожного року конференції? Новозеляндець використав цю ситуацію і вніс пропозицію ухвалити, що IX конференція ще раз підтверджує постанови, прийняті в Маніллі і Токіо у відношенні до поневолених народів. П. Летеле і представник АЦЕН мусіли уступити, бо з-поміж представників Азії, які є властивими делеґатами, ні один не виступив проти, навпаки, заздалегідь кілька делеґацій — Гонґ-Конґ, Макао і Малайзія — дали свої підписи під резолюцією.

Після одноголосного схвалення на комісії резолюцію прийнято на пленарній сесії.

Москалів на конференції не було, їх інтереси заступали їхні приятелі.

Приємно ствердити, що всі азійські делеґати, за вийнятком непоінформованих, ставляться дуже прихильно до визвольної боротьби поневолених Москвою народів.

Під час конференції двічі відбувалися бої з комуністичними партизанами, висланими з півночі через Камбоджу, за 12 кілометрів від Сайґону. З вікон готелю можна було бачити, як горіли села. Нам не дозволяли вночі виходити без поліційної охорони. Кожен з нас відчував, що тут ведеться завзята боротьба за майбутність Азії. Ми з подивом дивилися на молодих в'єтнамців, що самовідречено днями й очами працювали на різних відтинках державного життя.

Ми бачили маршуючі колони чоловіків і жінок на національному святі 26-го жовтня, ми були свідками великої праці над будовою стратеґічного значення селищ. Ми входили в підземельні бункри, що ще вчора напівдикі гірські племена побудували для самооборони. Командири тих стратеґічних селищ радо слухали наші вияснення про тактику партизанської боротьби героїчної УПА.

Кожного дня секретаріят конференції складав звіт для преси. Делеґація АБН дала ще окремо інтерв'ю для „В'єтнам Прес". Поважну кількість нашої літератури роздано всім делеґаціям і пресі.

Чергова конференція Ліґи має відбутися в 1964-му році в Тайпеї, на Формозі. Головою Ліґи обрано голову китайської Ліґи Ку Ченґ-канґа. Генеральним секретарем залишився Ву Нґок Тру. Осідок Секретаріяту в Сайґоні, у Південному В'єтнамі.

ЗАСУД МОСКВИ

„Нам не вільно забувати про осоружний злочин московських колоніялістів в Україні", — говорив 12-го листопада цього року відомий в цілій Америці радіокоментатор д-р Карл Мекінтайр. У своєму щоденному півгодинному коментарі, що передається через 527 радіовисилень всієї Америки, він звернув увагу американським слухачам на небезпеку так званої співіснувальної політики. Він підкреслив, що кожний нарід має право на свободу. Як приклад, як поводиться Москва із підбитими народами, подав д-р Мекінтайр українців.

„Тридцять років тому, — говорив він, — московська комуністична орда вимордувала не менше 7 мільйонів українців — чоловіків, жінок, дітей — зорганізувавши найбільший у світовій історії голод. Цей жахливий голод підготовлено як відплату українському народові, особливо селянству, за непохитний опір проти колонізаційної політики. З наказу Москви вивезено з України все зерно, харчові запаси та скот. З тією метою змобілізовано все комуністичне шумовиння в Україні та на Московщині і кинено на безборонні українські села.

Україну відмежовано від решти імперії. Звідтіля не вільно було їхати в Московщину, де було досить харчу. Українці опинилися в обличчі голодової смерти. І мільйони людей померли. Цей потворний злочин московських колоніялістів перевершив усі їхні злочини проти українського народу.

„Весною 1933-го року Україну вкрили мільйони трупів. Їх ладували на вози й вивозили до збірних могил. Причину смерти подавали як „природну смерть". Москалі намагалися заховати від світу організований ними голод. Деякі вісті дійшли були до Міжнародного Червоного Хреста, однак Москва відкинула запропоновану підмогу.

„Українці, що живуть у вільному світі, згадують про цей організований голод. Вони присягають зробити все, що тільки можна, щоб привести до розвалу цієї найжахливішої колоніяльної імперії. Їм допомагають приятелі у всьому світі. Світ починає вже розуміти, що московський комунізм — це найбільше соціяльне лихо. І тому світ приєднується до боротьби українців та інших поневолених народів за самостійність".

Як протест проти окупаційної влади в Україні подав д-р Мекінтайр приклад зорганізованої величавої маніфестації українців міста Торонта в Канаді в дні 20-го жовтня ц. р. з приводу 30-річчя голоду в Україні.

Д-р Мекінтайр, провівши аналізу міжнародної політики у відношенні до Москви, визначив її як помилку, бо як влучно підкреслив, „не можна співіснувати з дияволом".

Біля 30 000 000 американців, а також чимало канадійців чули цю передачу. Докторові Мекінтайрові належиться особлива подяка за піддержання цієї справи серед американського громадянства. Треба підкреслити, що його щоденна програма утримується з добровільних датків слухачів і є могутнім виразом американської публічної опінії в боротьбі проти Москви.

Тому, прочитавши це звідомлення, висловіть свою думку в цій справі. Вишліть свій даток або ні, але обов'язково перешліть свою подяку за його становище у нашій загальноукраїнській справі.

Адреса: Dr. Carl McIntire, 20th Century Reformation Hour, Collingswood, N.J., USA.

Юрій Любінецький

ПРИЗАБУТИЙ ПЕДАГОГ І СПІВАК

(В 78-му річницю з дня народження)

Як єдиний син, уважаю за свій священний обов'язок пригадати українцям визначну людину, оперового співака европейських сцен, професора співу Державної Консерваторії й Музичного Інституту ім. Лисенка у Львові, полум'яного українського патріота, мого незабутнього Батька, Романа Любінецького.

Його життьовий шлях починається в селі Чесники, Рогатинського повіту в Галичині, званого через своє чудове положення Галицькою Швайцарією, де він народився 5-го грудня 1885-го року в родині о. Миколи й Юлії з Медвецьких. Вже змалку малий Роман був обдарований непересічним голосом і на різних національних святах та виступах исписувався ним, спочатку в народній школі в Рогатині, а пізніше в бережанській і перемиській гімназіях. Його голос не тільки збирав йому похвали й славу, як співака, але був також „сіллю в оці" тодішніх австрійських та польських чинників. Дійшло до того, що його викинули з бережанської гімназії, і молодий Роман мусів здавати іспит зрілости в далекому Перемишлі.

При допомозі свого батька о. Миколи, Роман Любінецький виїжджає на студії до Відня, де вписується до славної Музичної Академії. Тільки на літні вакації приїжджає до рідних Чесник, де любується чудовою українською природою та набирається сил до дальшої праці. Тут багато разів було чути його прекрасний тенор далеко довкруги, і люди захоплювалися „нашим паничем". Напередодні першої світової війни молодий адепт сольового співу, Роман Любінецький, закінчив студії й, здається, шлях славного оперового співака був перед ним відкритий. Успішні виступи по европейських сценах та заплянований контракт з нюйоркською Метрополітен Оперою, на жаль, перервала війна.

1920-ті роки не такі щасливі для нього. Повоєнні часи, еміграція й смерть улюбленого батька завершують перший етап його життьового шляху. Одруження й народження сина дають йому новий поштовх до дальшої праці, спочатку як оперового співака, а від 1930 року, як педагога у Львові. І тут знову пробуджується його патріотизм.

Одержавши місце професора сольоспіву в польській Державній Консерваторії (через своє надзвичайне знання), старається на кожному кроці помагати й учити молодих українців - співаків, яких в тих часах „пацифікації" Галичини не хотіли приймати до польських високих шкіл. Пригадую з цього часу цікаві моменти, коли мій батько давав лекції співу багатьом українцям, що приїжджали до Львова, не раз з далеких сторін, без жадних засобів до життя, і мій батько не тільки вчив їх, але також помагав фінансово, навіть удержував тижнями за місяцями, доки вони не знаходили сякого-такого пристановища. Деякі з них були активно заанґажовані в підпільній праці УВО і, під плащиком науки співу в проф. Любінецького, могли без підозріння виконувати свої завдання.

Прийшов 1938-ий рік. Події на Карпатській Україні та марево війни, а також безнастанна праця, підкопали здоров'я проф. Любінецького, і він захворів на серце. Пригадую його слова: „До сьогодні я працював і жив повним життям, але від часу, коли захворів, тільки вегетую".

Під час першої большевицької і німецької окупацій Галичини проф. Любінецький не перервав педагогічної праці. Його феноменальне знання співу, мов і тонке вичуття людських характерів здобули йому надзвичайну популярність не тільки у своїх, але й у чужинців. Створення першої української оперової студії та виконання у Львові оперових вистав на рівні західньоевропейських були майже виключно його заслугою. Конкурс - фестиваль українських хорів у 1942-му році, коли мій батько був членом конкурсового жюрі, був незабутньою для присутніх імпрезою.

З моїм відходом до Дивізії „Галичина", батько старався не показувати своєї журби, навпаки, піддержував мене в молодечих надіях на краще майбутнє України.

В 1944-му році, напередодні другої большевицької окупації, проф. Р. Любінецький з дружиною виемігрував до Чехії, де осів у містечку Коморово, коло Праги. Тут, до останніх хвилин життя посвячує ввесь час на писання наукової праці п. з. „Мистецький сольоспів", яку закінчує за два тижні перед смертю. Большевицького поневолення України і журби за долю єдиного сина було забагато для схорованого серця, і ранком 4-го липня 1945-го року в дорозі на Богослуження проф. Любінецький вмирає. Під час моєї останньої зустрічі з батьком, в Чехії, він все ще висловлював надію, що зможе вернутися до рідного Львова і продовжувати свою фахову працю в незалежній державі.

Закінчуючи цю статтю, дозволю собі звернутися до всіх наших музик і співаків, до всіх приятелів, знайомих і колишніх учнів бл. п. проф. Романа Любінецького з гарячим закликом доповнити ці мої думки про нього, написати про його життя те, що я може оминув або не знаю і допомогти мені видати його працю. Тим самим українська спільнота пригадає собі свого визначного співака, педагога й громадянина, який в тяжких обставинах життя не заломався, а віддав усе своє знання й працю для добра України.

● **Іракський уряд** виселив п'ятьох учорашніх достойників, із віце-прем'єром у проводі, виславши їх літаком до Еспанії, а потім ще чотирьох, між ними міністрів закордонних і внутрішніх справ, перевіз примусово літаком до столиці сусіднього Ливану, Вейруту. Всіх їх запідозрено в участі у змові проти уряду.

● **Гілтона Драйдена**, південно-африканського адвоката, що боронив був Дейвіда Пратта, який поранив був стрілами прем'єра Південно - африканського Союзу Гендріка Верверда, знайшли мертвим: він мав в руці пістолю, але існують сумніви, чи це було самогубство, чи вбивство. Дейвід Пратт в міжчасі також не в живих: він збожеволів у в'язниці і наклав на себе руку.

МИНАЮТЬ ДНІ

Минають дні, літа минають,
Пливуть в дообрійне буття,
В віках пройдешніх поринають,
Як сон, як привид в забуття.

Весна минула віддзвеніла,
Погасли юности вогні,
Душі відлуння занімілo
Затихли струни голосні.

Безсилий гомін поривання
Як вітру тужнеє зітхання
У серця глухне глибині,
В пустелі дикій і німій.

Даремно тужиш за минулим,
Іди майбутнє зустрічать,
На кожну мить життя відбулу
Лягає вічности печать.

Налий! налий! вина хмільного
Налий ще келихи повніш,
Щораз сумніше ця дата —
Налий, хай буде веселіш.

Минають дні, літа минають,
Лунає чарок передзвін,
О! скільки радощів і смутку
У дзвоні тім вміщає він.

М. МАТУЛА

Ол. Животко-Чернова

ДЖАН СТЕЙНБЕК

(3)

І все ж Стейнбека, не зважаючи на критику земляків, виставили як кандидата на нагороду Нобеля. Для цього треба було певної відваги — визнати правду, бо рекомендація, власне, означає признання правдивости критики.

З творчости Стейнбека соціяльні, економічні й політичні критики вивели, що він все покладає на систему, але це не зовсім так. Наприклад, ставлячись з симпатією до служебниць культу проституції, Стейнбек твердить загально, що кадри їх поповнюють ледащі або дурні. Система ні при чім.

Стейнбек добродушно сміється над нешкідливими слабостями американців, як то замилування в титулах, „У нас нема навіть індіянина, який не був би нащадком вождя племени". Або — „в Америці у нижчі верстви попадають тільки матеріяльні невдахи". Нарешті, щодо влади, то таке, досить дивне: „Ми маємо дві влади — державну (нема різниці демократичну чи республіканську) і корпоративну. Обидві обвинувачують одна одну в соціялізмі, а самі є соціялістичними в такій мірі, що нехай СССР сховається" (?).

Щодо майбутности, то Стейнбек спиняється перед ним із острахом. Він пише: „Идуть несамовиті зміни, формується майбутнє, лиця якого ми не знаємо. Масова продукція входить в нашу економіку, політику і навіть у релігію..."

А тепер те, що цікаве зокрема для нас, українців.

Твори Стейнбека звернули увагу Совєтів, як на письменника, що його в Америці називають речником пролетаріяту. Тому, коли у році 1947 він попросив візу до СССР, йому її без заперечень видали. Стейнбек мав свою мету і зазначив, що політикою не буде цікавитися. Це дивно бо ж у країні, яку він хотів оглянути, щоб запізнатися, як там люди живуть, „як одягаються, що їдять, як працюють, люблять і умирають", — політика керує всім від початку до кінця.

Вислідом подорожі була книжка "Russian Journal" (1948). У передмові автор заявив, що писав тільки про те, що сам бачив, без упереджень і бажання комусь догодити. Ця книжка має 228 ст. із 74 знімками.

Стейнбек відвідав Москву, Сталінград, Київ, Тбілісі. Ані він сам, ані його подорожній товариш фотограф Роберт Капа не знали тоді ні слова по-московськи і були здані на перекладачів. Москва справила на Стейнбека гнітюче враження — люди похмурі, ніякого контакту і вимотуюча нерви бюрократія. Його тішило, що далі все буде ліпше, він побачить, яким прекрасним є Союз, коли побуває на Україні і Кавказі. І так вийшло: все там було краще.

Україні Стейнбек приділив два великі уступи. Йому показували там лише те, що було визначено, і навчені люди знали, як відповідати. Їх попереджено про „зрадливість" подорожніх, які ніби виявляють симпатії, а потім пишуть зовсім інакше. Стейнбек обіцяв писати правду, а що йому показували найкраще, то й не трудно було цю обіцянку виконати. Однак, у своїх висновках про росіян написав він, що вони — найгірші пропаґандисти, не вміють встановити взаємин, перешкоджають журналістам і тим викликають ненависть до самої системи.

Гарна молода перекладачка в Москві проповідувала тим битим ветеранам мораль, і висновки Стейнбек зробив такі: „Це — мораль малого містечка перед кількома ґенераціями. Погляди старих консервативних груп Америки збігаються з поглядами совєтської молоді".

Найбільше вразив Стейнбека музей Леніна, і він його описав з гумором: „Десь Ленін мусів знати, що такий музей буде, і тому так зберігав усякі папірці та лашки. Портрети, статуї, бюсти, Ленін, Сталін, тільки Троцького ніде нема, його взагалі не було — зник".

Гостей на Україні частували, давали пити горілку склянками. Але Стейнбек розумів це як доказ не багатства, а гостинности — гостеві найкраще, а так, мовляв, високі ціни на хліб, картоплю, капусту, та й замало всіх тих продуктів. Утруднення з купівлею безглузді, цілий СССР — це велетенська, складна бухгальтерія, яка не може діяти ефектовно.

І все там проходить перед недріманним оком Сталіна, мальованого, різьбленого, ліпленого, вишиваного. Стейнбекові це виглядало на велику індустрію виготовлення подоб. Таке величання особи американцям противне, надто ж, коли воно аж так виходить поза межі здорового розуму.

Україну як територію Стейнбек порівнює з рівнинами середньої Америки, і вона така ж родюча, — це житниця Европи.

На летовищі туристів зустріли милі, усміхнені люди, одверті, сердечні, біляві, сіроокі. Що то були за люди і чого були такі добірні, скільки було між ними москалів і енкаведистів Стейнбек не знав, звичайно, і не підозрівав.

Туристів провадить Києвом перекладач Хмарський, і за ним Стейнбек повторює: „Київ — мати городів руських, колишній релігійний центр. Тепер це майже руїна, а винні німці, що всі публічні будови і церкви понищили." Що робили перед відступом совєти, він не каже, не каже також нічого про нищення церков ще до війни.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

Для членів УНСоюзу, чоловіків і жінок, — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Статті й дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

ІРИНА ШУХЕВИЧ

Ірина Шухевич

Ірина Шухевич, виставку якої 24-го листопада влаштовує в Ню Йорку „Союз Українок Америки", належить до тієї генерації наших мисткинь, що почали студіювати мистецтво ще в роки до 1-ої світової війни.

Ірина Шухевич, з дому Величковська, почала студіювати малярство у Львові в польського мистця Батовського від 1911 р. і пізніше перенеслася до Кракова до мистецької школи М. Недзельської, в якій викладали професори Краківської Академії Мистецтв. До самої Академії Мистецтва в тих часах жінок не приймали. Першим, що звернув був увагу на небуденний талант Ірини Величковської - Шухевич і заохотив її студіювати малярство, був її кузен відомий мистець-маляр Модест Сосенко. Він то і звернув увагу Митрополитові Шептицькому на молодий талант. Митрополит А. Шептицький завжди радий допомогти кожному мистцеві, призначив був для неї стипендію на мистецькі студії.

По закінченню мистецьких студій у Кракові, молода мисткиня працювала з малярем-мистцем Модестом Сосенком при малюванню церков в Печеніжині, пов. Коломия, в Конюшках, пов. Рогатин, а також по його смерті, докінчила зачатий ним цикл „хресної дороги" як також запрестольний образ „Христос на Оливній горі" в Більчу Золотому.

Після першої світової війни, яку вона перебула у Відні, вона осіла на постійне із своїм чоловіком, прокуратором Павлом Шухевичем, у Кракові і була діяльна в тамошніх українських культурних колах, які гуртувалися коло Богдана Лепкого. Проте на ширшу українську мистецьку сцену вийшла вона під час останньої війни, коли до Кракова прибула група українських мистців зі Львова і втягнула її у мистецькі виступи.

Для тих наших мистців, що під кінець 1939 р. з'явилися із „звільненого" большевиками Львова у незнаному їм Кракові, хата п-ва Шухевичів була одною з оаз українських традицій серед нового і непривітного оточення. Прибули тоді до Кракова Василь і Ольга Дядинюки, Е. Козак, М. Черешньовський автор цих рядків, і разом з тими нашими мистцями, що тоді були в Кракові — Наталею Мілян, М. Наконечним і Нестором Кисілевським — заклали мистецький гурток з типовою для західніх окраїн назвою „Зарево". Е. Козак був головою того гуртка, а пані Шухевич стала містоголовою. Воєнні умови не дозволили на якісь збірні мистецькі виступи, але відбулося чимало товариських зустрічів і виміни мистецьких ідей у приватних домах або в одному з тодішніх наших клюбового типу осередків — у розмальованій в українському стилі цукорні „Полтава". До т. зв. Генеральгувернементу належали тоді наші західні окраїни — Лемківщина, і українські мистці живо цікавилися рештками лемківського народного мистецтва та його відродженням.

З вибухом німецько-совєтської війни, коли настала змога повернутися до Львова, перенеслися туди і панство Шухевичі. В той час залишилося у Львові чимало мистецьких сил із Східньої України, і вони разом з місцевими мистцями почали незвичайно живу мистецьку діяльність, яка, незважаючи на ненормальні воєнні умови, створила зі Львова найважливіший тоді на всю Україну мистецький центр. Постала нова мистецька організація — Українська Спілка Образотворчих Мистців (УСОМ), яка у власних приміщеннях, — залях при Марійській площі, напроти пам'ятника Міцкевичеві, — влаштовувала свої великі виставки, раз більш як з понад сотнею українських мистців. Відбувалися мистецькі доповіді, обговорення, конкурси, зустрічі. Ірина Шухевич втягнулася в той мистецький рух і стала брати участь у мистецьких виставках. Її фото і мистецький життєпис зафіксовані в каталозі одної з тих виставок.

З новим приходом большевиків до Львова Ірина Шухевич, як і більшість інших мистців, подалася з своєю родиною на захід. Коли після війни на руїнах і в зовсім чужому оточенні почали знову організуватися українські мистці, вони створили з Мюнхену знову новий центр українського мистецтва, з виставками, виданнями і навіть власним журналом мистецтва, на такому рівні, якого до того часу на Україні ще не було. Ірина Шухевич брала участь у різних виступах, включно до репрезентативної виставки українських мистців в німецькому Національному Музеї в Мюнхені, що відбулася в рамах культурних виступів т.зв. „переміщених осіб". Коли ж під кінець 40-их рр. українські мистці почали переноситися до Нового світу, переїхали туди і Шухевичі. Ірина Шухевич відразу включилася в українські мистецькі виступи та перші організаційні почини, які в 1952 р. оформилися в найбільшу поза Україною мистецьку організацію — Об'єднання Мистців Українців в Америці, і брала участь у збірних виставках тієї організації, а також у виставках жіночої мистецької творчости, що їх улаштовував „Союз Українок Америки". Цей Союз власне, і готує тепер показ творів Ірини Шухевич, нових, і тих нечисленних, що вона змогла зберегти з давніших часів.

Малярство Ірини Шухевич не мало і не має претенсій належати до якихсь пробосвих течій сучасного мистецтва з його експериментальними напрямками, її цікавило більше реальне відношення мистця до природи, ліризм у красвиді чи психологічні риси в портреті, ніж творення форм і барв, які не існують у природі. Серед її творів є портрети, красвиди, мертві природи, а також твори на теми релігійні, що тепер знаходяться по церквах Бруклина, Рочестеру і Ютики, і через те на виставці бути не можуть. До найновіших малюнків належать марини і квіти, створені останніми часами в Глен Кові, та деякі нові портрети. А також буде виставлено кілька давніших невеликих речей, створених ще в Україні. Всі ті речі виявляють щире ліричне почуття і вдалу передачу настрою, що і є головною метою того малярства, якому віддає свої сили Ірина Шухевич. Серед Українських мисткинь старшої і молодшої генерації вона має свій власний світ і своє власне коло аматорів та прихильників її малярства, і ця виставка має завдання показати той її світ і ширшим колам нашого громадянства.

С. Гординський

Париж, у жовтні 1963 р.

Станиця СУВ в Шикаго

(На маргінесі посвячення організаційного прапора 15-го вересня 1963 р.)

Станицю Союзу Українських Ветеранів в Шикаго зорганізовано 5-го серпня 1962 р.

Ветерани Армії УНР члени СУВ, поставили собі за обов'язок „пов'язати на державницьких підвалинах та на понадпартійних засадах, в органічну тяглість усі історичні етапи, усіх тих, які своєю живою дією репрезентують різні періоди наших визвольних змагань і різних форм їх виявлення".

Включившись в загальнонаціональне життя СУВ в Шикаго відрядив своїх членів на різні відтинки суспільно - громадської роботи, а зокрема в Об'єднання Українсько - Американських Організацій в стейті Іллиной.

В своїм рості наша Станиця виявила життєвість не тільки на ветеранськім відтинку, але й на інших відтинках українського суспільно - громадського життя, її члени брали участь в Громадськім Комітеті для зустрічі голови УНРади — інж. О. Бойдуника, в Комітеті для відзначення 25-річчя смерти св. п. полк. Євгена Коновальця, тощо.

Відзначувала Станиця СУВ в Шикаго також і з власної ініціятиви ряд українських історичних дат, як 45-ліття Армії УНР та її річницю Зимового походу, 37-річницю смерти св. п. Голови Української Держави і Головного Отамана Українських Збройних Сил — Симона Петлюри.

Брала рівнож участь у спільних вояцьких Апелях. Була вона в тіснім контакті з Союзом Бувших Українських Вояків в Канаді.

В побратимськім зв'язку була Станиця і з Союзом Українських Комбатантів у Франції.

Через Станицю СУВ в Шикаго поплило кілька сот долярів і на різні загально-національні цілі.

Величаве посвячення організаційного прапора Станиці СУВ в Шикаго відбулося в Соборі св. Володимира.

Посвячення довершив о. митрат Федір Білецький при співі соборного хору під проводом проф. І. Трухлого. Проповідь о. митрата Ф. Білецького зворушила не тільки ветеранів, але й всіх кум і кумів. о. митрат Ф. Білецький передав прапор голові СУВ в ЗДА — полк. інж. В. Филоновичеві, а той голові Станиці — майорові В. Рудецькому, який і вручив цей прапор прапороносцеві — хорунжому Григорію Савинові.

Дальші урочистості відбулися в залі св. Володимира й складалися з вписування кумів у пропам'ятну книгу, вбивання цвяхів та офіційної частини, яку відкрив голова Станиці, майор В. Рудецький, вшановуючи пам'ять померлих св. п. генералів — Івана Омеляновича-Павленка, Василя Чабанівського та майора Семена Рогатюка, і вітаючи в імені Станиці присутніх.

Офіційна частина складалася з промови голови СУВ в ЗДА — полк. інж. Василя Филоновича та слова культурно - освітнього референта Станиці — майора інж. Юрія Артюшенка.

По офіційній частині голова Станиці, майор Василь Рудецький покликав на тостмайстра хор. інж. М. Феценка-Чопівського, який і приступив до уділення слова для виголошення привітів представникам організацій і поодиноким громадянам.

Першим говорив в імені Українського Вільного Козацтва — проф. В. Іващук, о. митрат Ф. Білецький поблагословив страви, які присутні почали споживати. Під час того виголошували привіти представники різних організацій та окремі особи. Промовляв і капітан литовської армії, який в час наших визвольних змагань був у складі Української Армії.

Прийняття закінчилося молитвою, яку провів о. митрат Ф. Білецький та многоліттям. По цім усі присутні відспівали український національни гимн.

Згадати треба те, що наш прекрасний прапор СУВ є твором відомого геральдика полковника Миколи Битинського з Торонта.

Юрій Артюшенко

Святкування листопадового зриву в Боффало

Старанням відділу УККА вшанувала наша громада роковини листопадового зриву в неділю 3 листопада. В год. 5-ій вечером відслужив парох церкви св. о. Николая о д-р. Івахів з парафіяльними отцями Н. Ілевичем, А. Стасюком і Й. Чайковським панахиду за поляглих у листопадовому зриві борців, а в год. 7-мій у залі "Дніпро" відбулася святкова імпреза з короткою, але добре підготованою програмою, яку відкрив культ-освіт. референт УККА ген. П. Самутин. Д-р. М. Лоза у своїй доповіді відкинув, що хибною є думка деяких громадян, мовляв святкування листопадового зриву не є всенаціональним святом, а тільки частини нації.

Є фактом, що в дні першого листопада проклямовано другу українську Державу, що було зумовлене тодішньою політичною ситуацією, але в три місяці пізніше обі держави з'єдналися в одну соборну Українську Державу. Доповідач підчеркнув також вороже сдавлення поляків до незалежницьких змагань українського народу, яке й причинилося до нашої програ. Це вороже ставлення поляків не змінилося й до тепер, бо ще й тепер мріють вони про загарбання Львова та західньо-українських земель.

Новаки й новачки Пласту відограли зовсім удачно сценічну картину Лесі Храплива "Листопад". Зокрема новаки в однострях УСС-ів з "крісами" і бадьорим співом робили враження "справжніх вояків". У виконанні сценки видно було військову руку пласт. сен. Антонишина. Заслугу в підготовці інсценізації має таки О. Бережницька, яка все докладно опрацювала.

Хор "Бурлаків", під кермою диригента Ю. Лаврівського, виконав в'язанку пісень УСС-ів М. Гайворонського та дві стрілецькі пісні "Ми йдемо в бій" і "Закипіла дівчатонька", закінчив свято співом національного гимну.

І на панахиді і на вечірньому святі публіки було не богато. Мимохіть насувається аналогія з першим листопада 1918 року; і тоді були люди, яких "хата була скраю". Але тоді молодь виявила була велику активність аж до жертв свого молодого життя, а нині тяжко за жертву двох годин, щоб віддати пошану тіням тих, що впали за свободу.

О. З.

Загальні Збори Відділу УККА в Бриджпорт, Конн.

Бриджпорт. — 29 вересня 1963 р. відбулися Річні Загальні Збори Відділу УККА в Бриджпорт, в залі УНДому, 500 Галлет вул. На предсідника Зборів вибрано А. Фалька, а на секретаря Яр. Гуру. По звітах Управи, Контрольної Комісії й уділенню абсолюторії уступаючій Управі, вибрано нову Управу на 1963-1964 рік: Володимир Чубатий — голова, Валерій Остапенко — заст. голови, Ярослав Гура — секретар, Василь Бойко — касиєр, Кость Котило — заст. касиєра, Дмитро Чернявський — організаційний референт, Олександер Самчук — культ.-освітній референт і Осип Сливінський — англомовний секретар.

Контрольна Комісія: Іван Козак, Василь Сливінський, Володимир Сусла.

Порушувано на зборах найбільш пекучу справу, про національний фонд, його пожвавлення та присднання більше платників. Також порушувано справу про зорганізовання автобусів до Вашингтону на посвячення пам'ятника Т. Шевченка, 30-го травня 1964 р.

Я. Гура.

● Пані Ніо Дінг Ніо, вдова по вбитому південно-в'єтнамському достойникові, братові теж убитого тамошнього президента Нг Дінг Дієма, прибула з ЗДА до Риму, куди американці перевезли з південного В'єтнаму трoє її нелітніх дітей. Ніхто з родини ані в'єтнамців її на летовищі не очікував і вона безпосередньо з летовища поїхала до вілли на передмісті Риму, що її винайняв її брат, архиепископ, який тепер є в Римі на Вселенському Соборі, та який заопікувався дітьми.

● Сіямський міністер закордонних справ Танат Хоман виготовив проєкт злагоди між Філіппінами і новою державою Маляйзією, що її Філіппіни до цього часу не визнали, маючи власні претензії до частини її території, колишнього північного Борнео. Сіямові, що загрожений комунізмом і має союз з Філіппінами, залежить на замиренні Філіппін з Маляйзією, що є тепер новим сильним антикомуністичним бар'єром у південній Азії.

Читайте щоденник „Свободу"

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ" І ЇЇ ВИДАНЬ

На цьому місці друкуємо імена тих ВП. Громадян, що виділили свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

СПИСОК Ч. 4.

Т. Шевченко, Клівленд	$ 10.00	Н. Ковалів, Мінеаполіс	2.00
О. Бойчук, Лейк Джордж	5.00	Б. Королишин, Гекленсек	2.00
М. Олеляк, Ньюарк	5.00	М. Мороз, Бентлівіл	2.00
Ю. Менцінський, Бруклин	5.00	Е. Іванків, Шікаго	2.00
Інж. Я. Волошин, Бронкс	5.00	В. Кричка, Сісеро	2.00
А. Боцин, Ойл Сіті	5.00	М. Романчук, Стемфорд	2.00
Горедиловський, Шікаго	5.00	М. Зонко, Бейон Фолс	2.00
В. Мандибур, Гейл Феррі	5.00	П. Поврозник, Шікаго	2.00
М. Е. Вагнер, Джерзі Сіті	5.00	М. Турчин, Вілкс Бері	2.00
Т. Генів, Ванкувер	5.00	В. Шиш, Дозери	2.00
Л. Поліха, Дулут	3.00	Н-ство Н. Гужва, Честер	2.00
Я. Михайлович, Монтічело	3.00	Н. Коржевський, Пітсвил	2.00
Д. Петренко, Сан Франціско	3.00	І. Стасула, Шікаго	1.00
Б. Шарий, Луісвил	3.00	М. Максимчук, Гартфорд	1.00
Д-р О. Пакловський, Шікаго	3.00	Я. Строченко, Шікаго	1.00
М. Дикун, Ню Бритен	3.00	М. Кулинич, Балтимор	1.00
Д. Хрупалик, Сант Гедлі	2.00	Р. Телетило, Колдвел	1.00
П. Мороз, Рослиндейл	2.00	М. Сепуляк, Трентон	1.00
В. Ганицький, Боффало	2.00	К. Мрикало, Скрентон	1.00
І. Ворона, Перт Амбой	2.00	М. Зельвак, Честер	1.00
Й. Косцюк, Рочестер	2.00	В. Паньків, Честер	1.00
М. Чорний, Толідо	2.00	І. Кривий, Дітройт	1.00
С. Головатий, Мантанин	2.00	Л. Марків, Ню Гейвен	1.00
М. Дутчак, Скрентон	2.00	О. Чмола, Боффало	1.00
Д-р К. Матвієнко, Н. Гейвен	2.00	С. Прихода, Ньюарк	1.00
І. Тирновський, Пітсфілд	2.00	Д. Гайдюк, Шікаго	1.00
Е. Крук, Клівленд	2.00	Е. Чигрин, Сейнт Пол	1.00
М. Левицька, Л. Енджелес	2.00	Р. Мокрівська, Рего Парк	1.00
І. Яворницький, Маспет	2.00	П. Костик, Джерзі Сіті	1.00
А. Клюк, Вайтстон	2.00	І. Яковенко, Ютика	1.00
А. Сенишин, Ньюарк	2.00	М. Дребич, Бронкс	1.00
Н. Слівченко, Мінгайм	2.00	А. Кулинич, Йонкерс	1.00
В. Гермак, Софферн	2.00	Б. Клецор, Бронкс	1.00
А. Ясній, Бронкс	2.00	А. Бушковський, Вайон	1.00
І. Мурінка, Оборн	2.00	В. Пелюк, Сімур	1.00
О. Конова, Ірвінгтон	2.00	Д. Кушнаренко, Вопека	1.00
В. Луцишин, Ню Йорк	2.00	Г. Салюк, Джерзі Сіті	1.00
Р. Воробкевич, Дітройт	2.00	А. Захарчук, Данеллен	1.00
І. Ломак, Толідо	2.00	Р. Мартинюк, Шікаго	1.00
М. Макарчук, Клифтон	2.00	Б. Демянчук, Парма	1.00
А. Фединський, Клівленд	2.00	В. Крохмалич, Рачестер	1.00
О. Сохан, Джерзі Сіті	2.00	П. Середенська, Бронксвил	1.00
В. і А. Герич, Лонг Біч	2.00	М. Попадюк, Раритен	1.00
М. Попович, Ньюарк	2.00	Г. Кравчук, Шікаго	1.00

Українська хроніка

● Мистець Іван Курах, який постійно живе у Цюріху у Швайцарії, влаштовує в днях від 22 листопада до 7 грудня ц. р. у галерії Вюрдеке в Цюріху виставку образів і рисунків під гаслом „Мистець і віднa". На мистецько виконаному запрошенні на ту виставку подано світлини двох образів: Крук на дерев'яному хресті і бідолаха на лавці. Обидві світлини вказують на характеристичні для того мистця похмурий кольорит і сумну тематику.

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього відійшов від нас у Вічність наш Найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО І ДІДУСЬ

бл. п. ЙОСИФ КОПИТКО

дня 18-го вересня 1963 року, похорон відбувся 21-го вересня 1963 р. у Филаделфії, Па.

У безмежному болю, який принесла нам ця болюча втрата, ми зазнали багато виявів щирого співчуття та піддержки зі сторони наших Рідних, Приятелів і Знайомих. Почуваємося до нашого обов'язку цією дорогою зложити Всім щиросердечну подяку.

Найщиріше щиро дякуємо Всечеснішим Отцям, зокрема о. Пароховi Василеві Головінському за уділення останніх Найсвятіших Тайн і Єлеопомазання, за відправу парастасу та переведення похоронних відправ і виголошення зворушуючої прощальної промови, насвітлюючи життєвий шлях Покійного. Щиро дякуємо о. Капеляновi Р. Лободичеві за участь в парастасі та виголошений гарний спомин з минулих молодих літ. Не менше щиро дякуємо Всечеснішим о. Капеляновi О. Кобринові за участь в похоронах і відправу Служби Божої в каплиці Сестер ЧСВВ у Факс Чейсі та слова співчуття, о. Деканові А. Трешневському за участь в похоронах і відправу Служби Божої в церкві св. Андрея та слова співчуття, о. Маркові Гіль за відправу Служби Божої в Грейт Медовс і слова співчуття, о. Н. Ілевичові за відправлену Службу Божу в Бофало і вислови співчуття спільно з Вп. Добродійкою та слова потіхи. Особливу подяку висловлюємо Всечеснішим Отцям: о. Пароховi В. Головінському і сотрудникові о. М. Козмовському за відправлену в сороковий день смерти Службу Божу і парастас. Наша велика подяка Всечеснішим Отцям: о. М. Козмовському та о. Букові за відправлення Григоріянки та панахиди.

Щира подяка Всім, що зложили пожертви на Служби Божі, так що молитви до Всевишнього йшли без перерви. Сердечна подяка сестрі Катерині Гіль, що не жаліла часу ні труду і вернулася з Вашингтону на похорон, щоби попращати Покійного Брата на вічну дорогу та Дорогим її синам Д-рові Зенонові з Родиною і Д-рові Євгенові Гілям, що спеціяльно прибули на похорон і своїм гарним співом звеличали пам'ять Покійного. Щира подяка обом Дорогим Вп. Панствам Креховецьким з далекого Ню Гейвен та Гемден, Конн., що приїхали на похорон та були нашою великою піддержкою і помічччю. Дякуємо п. Д-рові М. Войтовичеві за дбайливу лікарську опіку, як рівнож Mr. Joseph Farrel, Managing Director of Germantown Hospital за слова симпатії. Дякуємо Голові Т-ва „Самопоміч" Вп. Д-рові М. Ценкові за перші слова співчуття телефоном та Вп. Проф. Зої Марковичевій за слова потіхи.

Спеціяльна подяка Mr. David H. Harchaw, President of John B. Stetson Co. за вислови симпатії і слова признання своєму Покійному Працівникові. Щира подяка інженерові Mr. & Mrs George Steinbronn за вислови симпатії та участь під час парастасу в похороннім заведенні. Щиро дякуємо Дорогим Краянам з Ходорова і округи, що прибули на похорон, за слова співчуття, які були для нас великою духовою піддержкою. Щира подяка нашим сусідам за вислови симпатії устно чи листовно. Щиро дякуємо Тим, що несли домовину або в інший спосіб віддали останню прислугу Покійному.

Дякуємо похоронному заведенні п. Івана Гасина за дуже дбайливе переведення усіх праць звязаних з похоронами.

Нехай Всевишній Бог щедро Своїми Ласками, винагородить Усіх сторицею.

ЮЛІЯ — дружина

Мгр БОГДАН — син з дружиною ІРЕНОЮ

МИРОСЛАВ і ЄВГЕН — внуки

Передвиборче віче в Ню Гейвен, Конн.

На знимці: зліва направо: І. Телюх, — голова Союзової Округи стейту Коннектикат, Роберт Н. Джіямо, — конґресмен; Ричард С. Лі — посадник міста Ню Гейвен; о. шамбелян І. Стах, — парох кат. церкви і Орест Дубно, — голова Українського Демократичного Клюбу.

3-го листопада українська громада міста Ню Гейвену мала нагоду знов вітати в себе представників Демократичної парті — кандидатів управи міста — на чолі з посадником Ричардом С. Лі, який вже шостий раз старається про перевибір.

Посадник Ричард С. Лі приятель українців, десять літ тому в 1953 р. вивісив в день 22-го січня перший український прапор в Америці на ратуші міської управи, даючи перший почин до загальноприйнятого тепер звеличення американцями Дня проголошення Української Незалежности.

У своїй передвиборчій промові посадник Р. С. Лі надалі запевняв українську громаду, що він буде її піддержувати у своїй розбудові в Ню Гейвені, як також буде співпрацювати в політичному напрямку.

На віче із посадником прибув також конґресмен Роберт Н. Джіяно, також прихильник українців. У розові він висловив своє обурення супроти статті „Вашинґтон Пост"-у, і заявив, що коли потрібно буде виступу в тій справі в Конґресі, то він перший дуже радо це зробить, щоб оборонити права українців в Америці. Він також приобіцяв особисто взяти участь у відкриттю пам'ятника Шевченкові в слідуючому році.

Вічем проводив голова місцевого Українського Демократичного Кюбу п. Орест Дубно, молодий ентузіяст Демократичної партії серед українців.

Від українців промовляли о. шамбелян І. Стах, місцевий парох католицької церкви, як також І. Телюк, голова Об'єднання Відділів УНСоюзу стейту Коннектикат і основник Українського Демократичного Клюбу в Ню Гейвен. Посадник Ричард С. Лі одержав дві-третіх всіх голосів, і великою більшістю голосів зістав перевибраний на шосту каденцію свого урядування — як посадник міста Ню Гейвен.

О. Д.

Храмове свято Української Православної парафії Успіння Пречистої Діви Марії в Честері, Па.

В неділю 25 серпня 1963 року Українська Православна Парафія Успіння Пречистої Діви Марії в Честер, Па., відсвяткувала своє традиційне храмове свято Успіння Пречистої Діви Марії.

Свято почалося відслуженням в суботу 24 серпня Всенічної, яку відслужив о. Нестор Столярчук, настоятель парафії св. Апостолів Петра і Павла у Вільмінґтоні, Делавер враз з митр. прот. о. О. Мициком, настоятелем парафії в Честері, Па. В неділю 25 серпня о 11 год. розпочалася Св. Літургія яку віделужив митр. прот. о. О. Мицик в сослужінню прот. о. В. Коваленка та о. Н. Столярчука. Співав місцевий хор під управою п. С. Шевченка. Змістовну повчальну проповідь сказав о. Нестор Столярчук. В середині Св. Літургії приступив до служіння о. прот. А. Двораківський настоятель з Нортгемптону, Па. Проповідь англійською мовою сказав митр. прот. о. О. Мицик. Церква була переповнена парафіянами і численними гостями з Ковтвіль, Па; Вільмінґтону, Дел; Філядельфія, Па; Мільвіль, Н. Дж. По Св. Літургії відбувся обхід процесійний довкола церкви з читанням Євангелій. В процесійнім обході довкола церкви прийняли участь також і прот. о. Андрій Ілінський з Балтімору, Мер; о. Е. Нарушевич з Майнесвіл. Па; та о. Борисенко з Філядельфії, Па.

По закінченню церковних відправ всі зійшлися до українсько-американського Народного Дому на традиційний храмовий обід. Тостмайстром був капітан І. Лостен, заступник голови Церковної Ради. По відспіванню Отче Наш та по благословенню присутні спожили перекуску, працю невтомного нашого молодого і старшого Сестриицтва парафії. Митр. прот. о. О. Мицик представив присутнім приявних священиків та гостей. По обіді відбулася мистецька програма, якою керував п. С. Шевченко. „Молитва за Вітчину" — муз. М. Фоменко відспівала з чуттям Женя Турянська, учениця муз. інст. у Філядельфії. Інж. С. Шевченко — привітав всіх присутніх, що вшанували наше Традиційне Свято, підчеркнувши велике значення по парафіях таких Храмових Свят, бо це є виховний чинник для нашої молоді, пригадуючи їм старі, добрі і гарні українські традиції. Закликав присутніх в думках перенестися на рідні землі, де колись так святочно і величаво відбувалися храмові свята. Підчеркнув заслуги митр. прот. о. О. Мицика, який як настоятель парафії, старається плекати та вщіплювати ці традиції молоді та підтримувати їх у старших парафіян. Дороті Яцик, студентка гай-скул з Честеру, відограла на фортепіяні „Рушничок" — муз. П. Майбороди. І. Ілінський — син прот. о. А. Ілінського з Балтімору заспівав цю ж саму пісню „Рушничок" при акомпаніяменті Дороті Яцик, що зробило зворушливе враження на присутніх, а соліст п. І. Ілінський дістав заслужені оплески. Панна Женя Турянська відспівала „Місяцю ясний" — арію з опери Запорожець за Дунаєм та „Ой, не світи місяченьку" — М. Лисинка. Виконання її було бездоганне і вона дістала бурю оплесків. Учень Української Школи при парафії Андрій Лояи з чуттям продеклямував „Вечірню молитву", за що дістав бурю оплесків. Закінчилася ця частина подякою митр. прот. о. О. Мицика всім виконавцям та керівникові програми.

Подякувавши всім присутнім капітан Лостен і митр. прот. о. О. Мицик закінчили це свято.

Це Свято укріпило в присутніх старших не згаслу ще традицію храмових свят, яку внесли вони ще з рідних сіл просторої і багатої України, а в душі молоді влило оте „Євшан Зілля", яке веде і буде вести її в сліди їх батьків, в сліди храмових традицій українського народу.

С. Ш.

Листопадове свято в Пасейку

3-го листопада о год 7 вечора в залі Української Централі українська пасейсько-кліфтонська громада святочно відзначила 45-річницю 1-го Листопада 1918 року.

Академію започатковано американським гимном, що його відспівала п-ні І. Петрик при фортепіяновому супроводі студентки Л. Рудницької. Після цього голова місцевого Відділу УККА інж. О. Клисяк відкрив свято промовою.

Сотник УСС д-р К. Третяк поділився із святковою громадою своїми споминами про збройні змагання за волю Галицької Волости.

Святочну промову про славний листопадовий зрив квіту галицького відродження виголосив бувший УСС відомий автор багатьох історичних праць про наші визвольні змагання проф. М. Заклинський. Із зверненням до молоді виступила учениця 8-ої кляси „Рідної Школи" Дарія Чайківська. Радістю подій та вдовіллям сповнялась святкова громада від щирого патріотичного молодечого слова цієї не на українській землі народженої і вихованої ікраїнської дитини. Створений нею милий настрій продовжував маленький Петрусь Гнатюк, учень І кл. „Рідної Школи", продеклямувавши зворушливо вірш п. з. „Листопад".

Свято закінчили любителі української пісні, зорганізовані в хорі „Боян", відомому вже всій нашій пасейсько-кліфтонській американській громаді. Його мистецький керівник п. С. Костишин перший із любимців української пісні в нашій пасейсько-кліфтонській громаді не знає перешкод у сповнюванні свойого обов'язку і виступає всюди, де являється для цього нагода і потреба.

Відспіванням українського національного гимну свято закінчено.

Марія Стефанів

В Іраку новий збройний переворот

Бейрут. — Армія перевела в Іраку новий збройний переворот і ніби відсунула від влади уряд арабсько-націоналістичної партії Баат. Однак вістки про це дуже неясні і взаємосуперечні, бо за одними вістками — лідером того останнього перевороту був той сам президент Іраку Абдель Салям Аріф, який саме й перевів був переворот в лютому цього року проти уряду Абдула Карім Кассіма і привів до влади баатистів. Інші відомості кажуть про колотнечу всередині названої партії, при чому одна група мала перемогти другу і виселити літаками за кордон — до Еспанії і до Ливану своїх противників. В Багдаді проголошено поліційну годину. Мають ніби розв'язати національну ґвардію, опановану партійцями з Баат. У чому по суті має означати той останній переворот та як він конкретно виявиться у відношенні до Сирії і Об'єднаної Арабської Республіки — покажеться щойно згодом.

Посмертні згадки

ТРЕТЯК ВАСИЛЬ, довголітній член Т-ва Запорізька Січ 367 Відділ в Рочестер, Н. Й., упокоївся 29-го серпня 1963 року. Покійний народився 8-го лютого 1895 р. в с. Вербелівці, п. Рогатин, Україна. До Товариства вступив 30 червня 1915 р. Полишив в смутку дружину Параскевію, сина Петра, дочку Марію, сестру в Краю і 5 внуків. Похорон відбувся 31 серпня з похор. заведення на цвинтар Монт Гоп при участи Родини, Знайомих, Сусідів й Членів Т-ва. Вічна Йому Пам'ять!

Василь Попович

МИХАЙЛО РОСТЕНКО, член Т-ва ім. М. Шашкевича 94 Відділ УНСоюзу в Гемтремк, Міш., помер 23 серпня 1963 р. на 66 році життя. Покійний походив з Ставок на Волині, Україна. Полишив в смутку дружину Анну, сина Володимира, дочку д-р Тамару Панчак та 1 внука. Похорон відбувся 26 серпня ц. р. з похоронного заведення при участі Родини, Членів Відділу та Знайомих до церкви св. Андрія а відтак на цвинтар Евер Ґрін. Вічна Йому Пам'ять!

В. Крушелбницький, секр.

АННА ХМІЛЯК, членкиня Б-ва св. Йосафата 217 Відділ УНСоюзу в Рочестер, Н. Й., упокоїлася в Бозі 6-го вересня 1963 р. Походила з с. Обельничі, пов. Рогатин, Україна. Полишила в смутку мужа Матея, доньку Стелу замужна Сорохтей, 2 жон. синів Фрінька і Василя, 7 внуків і 3 правнуків. Належала до Б-ва, УНСоюзу, Союзу Українок ч. 6, Укр. Зол. Хреста ч. 18, Республіканського Клюбу, Жіночого Незалежного Клюбу на Вест Сайд і Піонірського Клюбу. Похорон відбувся 10 вересня 1963 р. з церкви св. Йосафата при участі Родини, Членів Б-ва і Знайомих. Поховано Покійну на Holy Sepulchre Cemetery. Вічна Їй Пам'ять!

В. Колданський, секр.

ІВАН ВИСОЧАНСЬКИЙ, член 490 Відділу УНСоюзу в Ірвінґтон, Н. Дж., помер 6-го жовтня 1963 р. Покійний народився 1888 р. в с. Бабухів, пов. Рогатин, Зах. Україна. Покійний був довголітнім членом УНСоюзу і брав активну участь в українському громадському житті. Був членом Української Пресвітерської Церкви. Полишив у смутку дружину Анну, 1 сина, 2 дочки і 5 внуків. Вічна Йому Пам'ять!

Олена Чорномаз, секр.

МИХАЙЛО ГУПАЙЛО, член 351 Відділу УНСоюзу в Ніаґара Фалс, Н. Й. помер 31-го жовтня 1963 р. Покійний народився 21 липня 1880 р. в с. Нагорянка, пов. Чортків, Україна. Членом УНСоюзу був від січня 1922 р. Вічна Йому Пам'ять!

Є. Грицунь

ТАРЗАН, ч. 5142. Мері діє!

Пан джунґлів швидко був переможений переважаючими силами ворогів. — Тримайте цього дурня! — кричала Мері.

— Нас наглить час! — додала вона, коли вхопила Тарзанів ніж...

— Але, — крикнула вона пристрасно, — завжди буде час на це!